

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II

Brașov, Vineri 15 (27) Iulie

Nr. 155.

1888.

Brașov, 14 Iulie st. v. 1888.

Este o aparițiune îngrijitoare, că foile rusesci în urma întrevederii împăraților poartă un limbaj foarte aspru și dușmănos în contra Austro-Ungariei, dăr ceea ce bate mai mult la ochi este că atacurile lor mai noue sunt îndreptate cu deosebire în contra Ungariei și a Maghiarilor.

În fața acestei aparițiuni se naște întrebarea, că ore rezultatele întrevederii inspiră presei rusesci această atitudine, ori că ele urmăresc numai scopul de a intimida cercurile influente politice din Austro-Ungaria?

Rezultatele întrevederii nefiind cunoscute, rămâne ca evenimentele cele mai apropiate să ne deslușească asupra lui. Dăr într'un punct vedem deja de acum o deplină conglăsuire între presa rusescă și presa oficiosă germană, în ceea ce privește adică delăturarea principelui Ferdinand al Bulgariei, a „oficerului unguresc”, cum îl numesc în batjocură foile rusesci.

Atacurile vehemente ale presei rusesci poște au menirea de-a semnala direcțiunea noii acțiuni în Bulgaria, care se va începe cu gonirea din țară a prințului de Koburg. Ori cum ar fi însă, ele sunt foarte semnificative pentru modul cum înțeleg Rușii apropierea de Germania.

Cât de inversunați sunt Rușii asupra Ungariei dovedește un articol mai nou publicat de „Novoie Vremia”. După ce susține, că politicieni venesi, cu toate asigurările oficiosilor din Berlin asupra urmărilor întrevederii, se tem de-o surprindere și că de aceea pretind delă Germania ca să facă presiune asupra Rusiei, numita fôia atacă pe Maghiari, despre cari dice că sunt nise „șoviniști nebuni” pentru cari realitatea nu mai există, și le împuță că au scris în momentele de față nise articuli provocători, susținând că ei nu se vor abate nicidecum delă programa lor orientală ș. a.

Față cu atacurile pasionate ale presei rusesci este de interes a cunoște părerea ce domnesce aș în cercurile oficiose unguresci asupra rezultatelor posibile ale întrevederii din Petersburg.

„Infocați cum sunt — dice „Pester Lloyd” — cei din Petersburg vor să escompteze în mod infocat vizita împăratului german. Pentr'un intermezzo de curtoasiă personală, după care va ave să urmeze erăși inimizția de mai înainte, n'au înțelegere în originalitatea lor brutală și astfelu contéză la aceea, că împăratul Wilhelm „va sprijini chiar și în contra voinței prințului de Bismark planurile Rusiei în peninsula balcanică.” E superflu de a mai spune că acesta presupunere nu e nicidecum admisibilă.

„Fôia guvernului unguresc în-

cheiă articolul său din vorbă cu următoarele observări:

„Ori cum se vor face combinațiunile, mai estinsu ori mai restrinsu, două momente relative rezultă în ori-ce casu: imposibilitatea ca Rusia să renunțe la planurile sale orientale, și imposibilitatea politică și morală, ca Germania de dragul vecinului său rus să se lapede de alianțele sale.”

„Dacă cu toate aceste — adauge „P. Lloyd” — întrevedereă împăraților a dobândit în vre-o direcțiune ôrecare un rezultat, această nu o scim. Dăr una scim sigur, că adică Austro-Ungaria cu totă fidelitatea de aliată și cu totu devotamentul pentru amicitia cu Germania hotăresce ea singură asupra sôrtei sale și că în nici o împrejurare nu se poște depărta nici câtu negru sub unghia de principii solemnely proclamate a acelei politice orientale, care este totodată politica orientală a Europei.”

Întrevedereă împăraților abia s'a terminat și étă că și iesu din nou la ivelă marile contrasturi, ce diviseză aș politica statelor europene.

Turcia și Bulgaria.

După cum era de așteptat, Pôrta a cerut guvernului bulgaru explicațiuni asupra actului arbitraru privitoru la calea ferată Bellova-Vacarel. Insărcinatul de afaceri alu comisariatului turoc din Sofia, Onik-Effendi, a primit ordinul de a remite d-nului Stransky o notă verbală, în care guvernul otomanu observă Bulgarilor, că iau o răspundere grea printr'o procedere așa de necorectă; că sublima Pôrta nu crede că luarea în posesiune a liniei s'ar fi făcutu în modul relatat de funcționarii d-lui Vitalis și că ea cere delă guvernul bulgaru să-i dea explicațiuni.

Afară de acesta Onik-Effendi a mai fost însărcinat să declare miniștrilor principatului vasal, că paciența Mgj. Sale imperiale Sultanul-Suzeranu s'a sleit; că Sultanul a tractat pe Bulgari cu bunăvoință și indulgență fără sémén, dăr ei abuzeză și decă vor continua astfelu, s'ar pute lesne să se rupă côrda deja prea întinsă.

D. Stransky a luat act de această notă și a comunicat o colegilor săi. Cabinetul, impresionat de protestările turesci, a pretextat necesitatea de a protege stațiunile liniei Vakarel-Bellova contra tâlharilor. S'au dat explicațiuni în acestu sens lui Onik-Effendi și doctorul Vulkovici (agentul bulgaru în Constantinopolu) a fost însărcinat să le repete Porții.

Răspunsul ministerialu adauge: „Dăr fiindcă guvernul bulgaru s'a vădut forțat să ocupe milităresce linia, elu vře să o exploateze până în momentul când cestiunea exploatării va fi definitiv tranșată.”

Se vede că d. Stambulov și colegii săi contéză pe inerția și nehotărirea Turcilor și sunt convingși, că Pôrta și Sultanul se vor mulțami cu explicațiunile date. În cercurile diplomate din Sofia se crede, că afacerea se va pute termina în modu fericit pentru Bulgari, decă im-

perății la Petersburg vor crede de cuviință să evite a vorbi despre afacerile bulgare. Inse de altă parte ea ar pute ave urmări incalculabile atât pentru ministerul Stambulov, cât și pentru întregul regim actualu, decă cele două Puteri nordice vor voi să caute un pretextu spre a pune erăși pe tapetu cestiunea bulgară.

În această afacere se mai anunță din Constantinopolu cu data 23 Iulie: Cestiunea secevestrării liniei de juncțiune Vacarel-Bellovo continuă a ocupa pe Pôrta și opiniunea publică. Cu toate îngăduirile repetate și pretestările de credință și de devotamentu ale guvernului bulgaru, se pare în general că Pôrta se îndoiesce de sinceritatea sa, cu atât mai mult, cu cât în acelaș timp Bulgarii stăruiesc foarte mult pe lângă guvernul otomanu pentru a obține exploatarea drumului de fier în litigiu, în aceleași condițiuni ca Compania Vitalis. De altmintrelea se vor cunoște aș adevăratele intențiuni ale Bulgarilor, căci un ingineru alu companiei de legare a plecatu Joi pentru a relua în stăpânire linia în urma declarațiunii Bulgariei, că ea nu o luase în posesiune.

Pare sigur, că Pôrta nu va ceda și că nu va rețurge la măsuru de rigore, dăr e posibil ca ea să useze de represalii și să asigure astfelu o largă compensațiune.

Călătoria prin Franca a președintelui Carnot.

D. Carnot, președintele republicei franceze, s'a reîntorsu din excursiunea sa din Dauphiné în Paris. Timpulu petrecutu de Carnot în aceste ținuturi ale Franciei va ave probabil cele mai bune urmări pentru Republică. Ca șeft alu statului, a sciutu să-și câștige inimile tuturor, chiar și corespondentul lui „Figaro” e constrinsu de a susține, că călătoriile lui Carnot sunt foarte periculoase pentru conservativu.

„Președintele de astădu”, dice raportorul lui „Figaro” „face cu corectitatea, iubirea, cu blândețea ce-o arată asupra fiăcărui, chiar și asupra preoțimei, mai mult pentru republică ca toți miniștri, senatori și deputați la olată.

Societatea căilor ferate nu scie ce se mai începă ca să transporteze pe călători. Ea espediază în totă ziua mai mult de dece mii de persoane, și mulți sunt cari vinu aici cu trăsuri er' alții pe jos.” Cu ôrecare mulțumire poște esclama și Temps: „Călătoria lui Carnot a folositu Republicei! Cele mai multe diare republicane susțin această aserțiune și numai Rochefort e de altă părere, fiindcă elu zăgrăvesce în „Intransigeant” pe președintele Republicei ca „prisonieru alu lui Ferry.”

Popularitatea lui Boulanger în scădere.

În 22 Iulie a. c. s'a făcutu în departamentul Ardèche în Franca o însemnată alegere. Generalul Boulanger a voit, precum scim, ca să facă a fi alesu în departamentul Ardèche inaugurând astfelu o mișcare plebiscitară în favoarea sa.

Ce a primitu generalul în duelul cu Floquet s'a vindecatu, dăr popularitatea lui în timpul din urmă a început să scadă în modu însemnat.

La alegerea din 22 Iulie a. c. în

Ardèche oportunistul Beaussier fu alesu cu 42.000 de voturi, în vreme ce Boulanger a avut numai 25.000. Acest rezultat a fostu de prevădutu, fiindcă misionarii lui Boulanger din tôte părțile fură alungați cu injură și cu rușine de cătră populațiunea din Ardèche. Decă generalul Boulanger totuși a avut 25.000 de voturi, asta împrejurare se ascrie Bonapartiștilor și Royalistilor, cari țin cu elu. Afară de „Intransigeant”, „La Presse” și „Cocarde”, singurile foi cari s'au întrepus pentru Boulanger, candidatura lui fu sprijinită și de „Gaulois” bonapartistica fôie de boulevard. Cea mai simțitoare pagubă au suferit'o Boulanger negreșitu prin aceea, că „Lanterna” lui Rochefort l'a părăsit.

O altă cauză care a contributu la desastrul electoralu alu lui Boulanger a fost și primirea entusiastă, ce s'a făcutu președintelui republicei Carnot în Dnuphiné.

Acum se anunță, că generalul Boulanger își va pune candidatura de deputat în departamentul Somme pentru alegerea delă 19 Augustu.

Germania și Rusia.

„Moskovskija Wiedomosti” scrie într'unu nou articulu asupra întrevederii împăraților între alte:

„Dela Rusia și Germania depinde aprôpe exclusiv, ca să conducă evenimentele astfelu, încâtu pacea și echilibrul politicu alu Europei să fiă asigurat. Decă între Rusia și Germania s'ar restabili o înțelegere sinceră și strinsă, acesta ar fi o garanție, că tôte cestiunile actuale neresolvate, chiar și acelea, cari s'ar ivi în viitoru, aru primi o fericită soluțiune fără a se vătéma pacea seu a se aduce jertfe nefolositoare. Conducătorii răspunsibili alu politicei esteriore germane și rusesci trebuie să vedă acesta și de aceea nu voru lăsa nefolosită favorabila ocaziune, ce li-se oferă acum de a se înțelege.

Capitala întrebare a momentului este, decă Germania e sinceră față cu Rusia. Celu mai importantu lucru este de-oamdată stabilirea principiului stimei și a încrederei reciproce. După această cestiunea soluțiunilor singuratică va veni de sine. Asigurările de sinceritate din partea Germaniei voru trebui să se probeze imediat și prima încercare va privi, probabil, cestiunea bulgară. Posițiunea ce o va ocupa Germania față cu cestiunea bulgară va fi unu măsuru pentru sinceritatea și intențiunile sale.

Stările ce domnescu aș în Bulgaria s'au născutu în periodul lipsei de sincerități a Germaniei față cu Rusia, și anarchia bulgară ar înceta de sine, decă cauza ei principală — nesinceritatea Germaniei — ar dispără. Dăr cu cestiunea bulgară, relativu neînsemnată, nu va fi de ajuns. Delăturarea prințului de Coburgu nu va pute șterge și îndrepta totu ce a suferitu Rusia, grația politice greșite ce a urmat'o până acum Germania. Pentru Germania nu numai cestiunea bulgară, ci întreaga cestiune a Orientului nu are interesu. Ceea ce ea va trebui să facă pentru soluțiunea cestiunii bulgare nu este în fondu nimic; ea trebuie să declare numai, că se reîntorce la deplina păzire a tractatelor și trebuie să dojenescă pe aliații săi și

teze vătămările tractatelor internaționale subsemnate de ei.

Cu un cuvânt, Germania trebuie, conform declarației împăratului Wilhelm II, să păzescă „cu fidelitate germană” nu numai tractatele nouă, ci și cele de mai înainte și cestiunea bulgară se va rezolva atunci de sine. Apoi va trebui să se stabilească o înțelegere între Rusia și Germania și cu privire la cestiunile economice, unde Germania poate dovedi asemenea sinceritatea sa de a șterge urmările stricacioase ale politicii sale dușmănoase Rusiei.

Rusia, încheiă „Wiedomosti”, speră și așteaptă asemenea urmări dela înțelegere, care să o convingă, că politica Germaniei față cu Rusia s'a schimbat în adevăr.

SCRILE DILEI.

Principesa de coronă *Stefania* în călătoria ei a cercetat în 21 I. c. Șemnițuț, dinpreună cu minele ce se află în acea localitate. Alteței Sale i s'a făcut o primire strălucită. La plecare în 22 I. c. era adunată o mulțime de popor la gară. În trecerea principesei prin băile din Tatra și prin Kralovan inteligența de acolo a primit o sârbătoresce. Principesa de coronă dimpreună cu familia prințului Coburg se duce și la castelul de vânătoare Puzta-mező. Alteța sa va ajunge în 24 Iulie în Viena.

Eri, 25 I. c., fișpanul Huniádorei *George Pogany* și viceșpanul *Coloman Barcsay* din Deva merseră preste *Petroșeni* pe muntele „*Poiana muerii*”, ca să se întâlnească cu comisiunea comitatensă din Sibiu spre a termina regularea graniței de acolo. Comisiunea comitatului Huniádorei cu concursul solgăbirului *Iulius Kapczu* va lucra pe terenul cercului *Orăștiei* numai pe o distanță de câțiva chilometri, ér de aici se începe raionul solgăbirului *Arthur Hollaky* din *Petroșeni* altă cărui cerc are o mare întindere la granița României.

Regele României a primit din partea *Maiestății Sale* monarhului nostru o scrisoare, prin care i notifică, că *A. S. I. și R. archiducesa Maria*, soția archiducelui *Carol Salvatori*, a dat naștere unui principe.

Cetim în „*Epoca*”, că d-lu general *St. Pencovic* a fost decorat cu *Crucea de mare oficeră ală ordinului Francisc Iosif*. Se știe că d. *Pencovic* este delegatul României pe lângă comisia însărcinată cu delimitarea granițelor.

Regele și Regina României plecă în săptămâna acesta în străinătate spre a-și

căuta de sănătate. *Regele Carol* va merge la *Graefenberg* în Silesia austriacă să urmeze o cură de hidroterapie, în timp de trei săptămâni, ér regina *Elisaveta* se duce la *Sylt*, o insulă dela coastele Danemarcei, situată pe o stâncă enormă de granit. Această stațiune balneară e vizitată de puțin oșpeți. În anul trecut a fost vizitată de Regina Danemarcei. *Sylt* are renume în Danimarca pentru legendele sale; între altele se țice, că prințul *Hamlet* ar fi petrecut acolo doi ani de zile. *M. S. Regina României* va face o cură de băi de mare, care va dura asemenea 3 săptămâni. Dela *Oldenburg* — spune „*Epoca*” — suveranii se vor despărți, urmându-și fiecare drumul spre localitatea alésă. La fruntaria danesă regina se va întâlni cu mama sa principesa de *Wied*, care o va însoți de asemenea spre *Sylt*. Regina va fi însoțită de d. general *Grăcianu* și de dama ei de onoare, d-șora *Davila*. *Regele* va lua ca adjutant pe d. *C. Odobescu* și va fi însoțit și de d-rul *Theodor*, care i-a prescris cura, ce se duce să facă. Se mai țice că *Regele și Regina* vor călători incognito sub numele de conte și contesa de *Vrancea*. În absența *Maiestății Sale*, consiliul de miniștri va fi autorizat să facă nominațiunile sub rezerva aprobării ulterioare a Regelui.

„*Românul*” ne spune, că d-lu *M. Kogălniceanu* e deplin restaurat. Preste câte-va zile va pleca din *Marienbad* la *Constanța*, unde va petrece restul verei.

Ni-se comunică din *Graz*, că d-lu *Augustin Frățilă* a obținut, în 23 Iulie a. c., diploma de doctor în filosofie la universitatea de acolo. D-lu *Frățilă* este născut în comuna *Târzi* de lângă *Blașu*.

Din *Betlén* ni-se comunică, că balul românesc ce s'a dat acolo în 22 Iulie st. n. a reușit foarte bine. Un public ales a luat parte la acest bal și costumurile naționale au preponderat. Societatea a fost animată. Venitul curat al petrecerii e îmbucurător.

„*Românul*” scrie, că comisiunea medicală însărcinată de a constata starea mentală a lui *Preda Fântânaru*, despre care șcim, că a împușcat în ferestra palatului regal, s'a pronunțat unanim, că *Preda* nu este responsabil de faptele sale.

Un tineretă francos, d-lu *Gustave Launegrace*, stabilit în *Brașov* (*Strada Scheilor* Nr. 113), dorește a da lecțiuni de conversație în limba francosă.

Rachiul și tabacul.

Rachiul se va scumpi. În urma dispozițiilor noiei legi privitoare la darea pe spirit, prețul unui litru de rachi (vinarsu) se va urca cu 7—8 cr. Mai adaugem la acesta abuzurile la cari ne putem așa cu siguranță din partea cădrofumarilor dela sate, mai ales a jidovilor, cari nu vor întârzi a profita de noua lege pentru a urca prețul bețurilor mai mult de cum concede legea. Așa au făcut ei și cu ocaziunea scumpirei tabacului. Tabacul ordinar de pipă la aparință nu s'a scumpit, pentru că prețul pachetelor a rămas același, numai că pachetele sunt mai mici. Cu toate acestea, după cum cetim în „*Kolozsvár*”, s'au aflat unii cădrofumi dela sate, cari vând pachetele de tabac ordinar mai scump de cum este prețul lor. Poporul a-decă a audit ceva despre noua lege privitoare la urcarea prețului pe tabac și împrejurarea acesta le oferă cădrofumarilor dela sate bună ocaziune pentru a despoia pe popor, urcând în mod arbitrar și prețul tabacului neurcat de lege.

Dacă asemenea abuzuri s'au ivit cu ocaziunea scumpirei tutunului, cu atât mai virtos ne putem accepta la acesta cu ocaziunea scumpirei rachiului.

Toate acestea împovărări ale poporului, făcute câtă cu lege, câtă fără lege, îl fac pe „*Kolozsvár*” să se pună pe gânduri serioase. Nu de aceea se arată foia ungrăscă îngrijată, pentru că se îngreunează traiul de până acuma al poporului, ci se teme, că această împrejurare va servi conducătorilor poporului românesc, din *Ardeal* mai virtos, ca pretextă binevenită pentru a inscena agitațiuni de caracter politic. Din cauza acesta foia bugetară „*K-r.*”, în articolul său de fond dela 24 Iulie, atrage atențiunea autorităților ungrăscă asupra acestei împrejurări și cere dela ele să fie cu mare precauțiune atunci, când se va pune în praxă legea pentru scumpirea rachiului, ca de o parte să nu se nască agitațiuni în popor, ér de altă parte arendarii să nu abuzeze.

Nu pôte fi lucru mai firesc, decât ca populațiunea sătescă să fie nemulțămă din cauza urcării prețului spirituoselor, și acesta fără deosebire de naționalitate. Cu atât mai straniă apare maniera reptilei din *Clușiu*, care voiesce de pe acuma să exploateze eventualele semne de nemulțămire în contra prețurilor „agitorilor români”, de cari în casul de față nu e nici cea mai mică lipsă.

Intemplieri diferite.

O femeă sêracă din *Husmuzeu*, comitatul *Cojocnei*, avea patru copii bol-

navi, dintre cari cea mai în vîrstă era o copilă idiotă, ceilalți trei, dintre cari doi gemeni, erau epileptici (bôla rea). Doi din acești copii muriră și nimeni nu considera asta împrejurare ca o minune. În una din zile după înmormântare, reîntorcându-se țeranca dela câmp, află pe fiica ei idiotă tremurând în curte. *Michail*, micul ei fiu, nu era nicăiri. *Ingrozita* mamă întrebă de copilul ei și fata-i răspuse: „Elu e în casă și va muri ca și ceilalți.” Țeranca se repeși țipând în casă unde își află pe fiul ei zăcend mort în pat. La gât se vedeau clar urmele uciderii. Fiica denunță îndată înfricoșata ei faptă și țice: „Tata, ce a murit, mi-s'a arătat în vis și m'a poruncit ca să-i trimetă lui copiii. Pe doi i-am trimis deja și acum și pe altă treilea.” Nemângăiata mamă cădă jos leșinată. Judecătoria de cercu a și pornit o cercetare și a dat ordin ca să se desgrope cei doi copii ai nenorocitei femei.

Sugrumată de șerpe. Forestierul superior din *Klumetz* (*Boemia*) avea doi copii, un fiu în vîrstă de 7 ani și o copilă de 5 ani. *Sburdănicii* băieți mergend în pădure să culgă afine, nu departe de casa forestieră, vîdură mișcându-se în erbă o viperă mare. Copilul aruncă cu pietrii asupra viperei și o luă apoi la fugă. *Vipera* iritată se repeși asupra copilei, care cuprinsă fiind de spaimă nu putu fugi, și încolăcindu-se în jurul gâtului ei o sugrumă. Câte-va minute după aceea, când tatăl eși ca să dea ajutorul fiicei sale, o găsi mortă. *Vipera* fu omorită și trimisă museului din *Praga*.

Literatură.

Brașov, 13 (25) Iulie a. c.

Domnule Redactor! În luna *Aprilie* anul acesta, după o cugetare de mai mulți ani asupra învățămîntului ce trebuie să se apropie *Românul*, ori unde s'ar afla el și mai cu sémă pentru noi cei din țera *Românescă*, unde planul învățămîntului nu e tocmai bine determinat, am dat publicității un *Sistem de învățămînt românesc*, pe care am avut onore să îl înaintez și d-vostre care ați și binevoit atunci a face mențiune despre apariția lui.

Cestiunea ce desfășură în lucrarea de care fac mențiune, mai sus fiind de interes general, aș dori să fie mult discutată, decât să se pôte de întreaga națiune română, după cum chiar mențiunea în citata lucrare.

Într'un diiar ce apare în orașul *D-v.* cu numele „*Șola și Familia*”, un domn *D.* într'un număr apărut în luna *Maiu*, m'a făcut onore d'a resfoi broșura, și preocupat, se vede,

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Societatea pentru învățătura poporului român.

Frumoșă și folositoare instituțiune a *Societății* pentru învățătura poporului român, cu reședința în *Bucureș*, a avut în 26 Iunie st. v. 1888 o zi de sârbătoare, fiind împărțirea premiilor la elevii școlilor societății. A asistat la această serbare primarul capitalei și un număr și ales public. După mai multe cântări ale corului școlilor societății, și după ce mai mulți elevi au salutat în poezii pe profesorii lor, distinsul literat, d-lu *George Misail*, a rostit un frumos și însuflețitor discurs.

După ce a arătat mulțămirea din partea comitetului, care lucră necurmat la ridicarea și întemeierea acestei societăți, și după ce a salutat pe d-lu primar altă capitalei, că a venit să asiste la solemnitate, d-lu *Misail* a continuat astfel:

Domnilor și Dămnelor!

Cu ajutorul lui *D-șeu*, cu sprijinul guvernului și concursul binevoitor al

societarilor și generoșilor donatori. Instituțiunea acesta, eminentă civilizatoare, eminentă binefăcătoare, întră în altă 23-lea an de existență. Rodele ce a dat ea sunt veditate, sunt cei 256 învățători, în cari intră și cei ce ies anul acesta, sunt toate frumoșele rezultate pe cari le-ați audit în darea de sémă a d-lui director.

Acești normalști sunt inițiat în timp de doi ani, la învățămîntul pedagogic practic, prin șola primară a societății.

Țice, că bine-făcător și românesc este scopul acestei societăți. În adevăr, decât nu a da statului suma de învățători sătesci, ci numai a învăța pe copiii sêraci carte, ar fi scopul acestei societăți, încă ar fi destul.

Căci, după cum se știe în deșert încă dela 1844 de cei ce cereau șole sătești, în ființă, ér nu pe hârtie:

A șci ceti, a șrie și a șocoti, a cunoșce datoriile ce legă pe om de om, în societate și cătră stăpânire, sunt lucruri de înțea trebuință.

Sunt lucruri de înțea trebuință nu pentru că ne place a le numi astfel, dér pentru că omul pôte trage din ele folose materiale și intelectuale. Ele sunt pîrghia prin care omul lucră asupra memoriei, înțelegerei și imaginațiunei, cari sunt cele trei facultăți radicale ale

omului. — Omul care șcie să șocotescă pôte ține o carte de venituri și cheltueli; își pôte cumpăra poftele și pôte duce o viață neinglodată în datoriă și se pôte mări cifra colonei de venituri etc. *)

Un orator de glorioșă memorie țice într'un raport dela 6 *Floral* anul X al primei republice francose: „Ceri ca una din cărțile ce se vor da în mâinile copiilor dela țera, să le arate cunoșcinte agricole, nu voi țice folositoare, dér neaparat. Orecare icone, școse pe țiparu de lemn, în capul fiecărei lecții ar pironi băgarea lor de sémă. Stampe de câte 10 centime, puse pe pârșii școlilor, li-ar înțea cel mai bun plugu, grânele cele mai cuviințose, un copac roditor bine țiatu, un stup bun, și celelalte.

Aceste cuvinte, țice la 1791 pentru *Francia*, care este o națiune manufacturală și agricolă totodată, se aplică cu atât mai mult la noi, cari suntem încă forte departe de unde era *Francia* chiar la 1791. Tocmai pentru aceea, șola sătescă și cetirea cărților bune va desvolta inteligența sătenului nostru. Ilu va face să se gândescă la îmbunătățiri și întreprinderi ce i-ar întări buna stare materială. Învățătura, țice *D. I. G.*, ca mijloc de îmbunătățire materială, morală și intelectuală, este astăzi un prin-

*) *Ion* Ghica, în *Propășirea* p. 10.

cipiu primit de totă lumea. Învățătura, în resumat, face pe omul mai bun și mai deștept, îi animă, îi îmbunătățesc și le ascute mintea.

Adăugend la învățăturile de mai sus cunoșcinte despre dreptul administrativ, facerea contractelor, chipul de a ține o carte de cheltueli, venituri, idei despre istoria patriei, idei sănătoșe despre religione, țeranul primesc o învățatură destulă pentru comerțul vieții lui.

Aceste au fost visurile celor, cari înainte de 1866 luptau pentru introducerea învățămîntului sătesc.

Aici au țintit în 1838 *Alexandru Ghica*, *Domnul Valachiei* și *Grigore Ghica*, *Domnul Moldovei* la 1851, când ambii au pus temelile învățămîntului sătesc, care a luat o mai sistematică dezvoltare prin aplicarea legii șolare din 1864. Aici au țintit și acei ce în 1866 au întemeiat societatea acesta, a *Învățăturii Poporului Român*. Mare și mântuitoare instituțiune, în adevăr, a creată acea adunare de bărbați politici și liberali din toate clasele societății române, întruniți, fără nici o tendință alta, decât a pune base unui adevărat învățămînt poporal și românesc. Dacă aș vrea o mândrie în viața mea, este aceea că am colaborat cu dășii și, în modesta mea putere, am continuat a merge

și de alte lucrări, nu a avut răbdare să cetască întreaga mea broșură, deși nu se compune decât din 18 foi, s'a grăbit a lua expresiuni isolate, ca de exemplu: defectul *nerăbdării* citată de mine, *etatea obligatorie* propusă de mine și într'unu stilu foarte liberu a trasu concluziunea, că autorul este lipsit de cele mai elementare cunoștințe pedagogice când propune unu astfel de sistem, deci sistemul se respinge de tôte că nu ȳice d-sa totu ce ar trebui să fie ȳist, căci termină cu cuvintele, că s'ar puté încă multe ȳice asupra lucrării mele.

Să-mi dea voe d-lu D. care n'are, să vede, curagiul ideilor ce susține, și pentru aceea se ascunde sub anonimul D., să-i spunu unu lucru. Decă are broșura mea, să facă bunătatea s'o cetască totă și decă se pôte și mai de multe ori și apoi fără nici o patimă și cu mai multu calm să-mi judece lucrarea și să o completeze decă pôte în părțile unde crede d-sa, că este necesitate, și cu argumente seriose să dovedescă totu ce va ȳice.

Să nu-mi spună d-sa, că nu cunosc pe Români, căci și eu sunt Român, dér pentru că-i iubesc le spunu defectele. Ce înțelesu o fi vrut să dea d-lui cuvântul *nerăbdătoru* nu știu, dér eu i-am datu acestu înțelesu, *că nu avem răbdare de a studia*, pe care chiar d-lui, arată destul de lămurit că n'o posede, cu tôte acestea nu se sfieșce a spune, că cum se pôte să nu știu eu că Românul este cel mai răbdător. Acea răbdare de care vorbeșce d-lu D. se chiamă *indărânicie*, ér nu răbdare. De altminteri d-sa, decă era mai atentu la cetirea broșurei mele, ar fi trebuit să observe, că eu vorbeșcu mai multu despre Românii din România și despre sistemul de învățământu de acolo.

Intru câtu s'atinge de etatea *obligatorie*, deorece este ceva nou, d-lu D. să fie așa de bun și să-mi dovedescă, unde ȳicu eu, că Românul e incapabil până la acea etate, ce o propun, de a căpăta instrucțiune? Ér decă nu va găsi, să fie bun și să inventeze d-lui lucruri cari să mă asuprască pe mine.

Eu voi fi gata și capabil a dovedi pentru ce am ȳistu nu numai făcând idee din lucrarea mea, dér și chiar făcând cuvântu, căci mi-am studiat bine tema și apoi am dat'o cunoștinței generale.

Domnii, cari dorescu să cunoscă adevêrul, sunt rugați să și procure broșura în cestiune, care costă destul de puțin ca s'o pôtă procura ori cine. În Brașov se află la librăria d-lui N. I. Ciurcu. Carpen.

In tipografia „Aurora” din Gherla

a eșitu de sub tipar: **Omilile celui dintru sfinți Părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele Sântului Apostol Paulu cătră Titu și Filemon.** Traduse din textul originalu. Ediția Migne, cu ajutorul traducerii latine a aceleiași ediții și cu ajutorul traducerii germane de Wimmer, ediția Kempton 1883. Lucrată în româneșce de *Constantin Morariu*, cooperatoru la biserica S. Paraschive din Cernăuți. Formatu 8° de 126 pag. Traducerea de față este aprobată de Consistorul gr. or. alu Bucovinei. Prețulu unui esemplar 60 cr.

O întâmpinare.

Bucureșci, 10 Iulie 1888.

Domnule Redactor!

Bine-voiți, vă rogăm, a insera în Stimabilul Dv. ȳiar următorea întâmpinare, pentru care vă mulțumim prin anticipațiune. Primiți D-le Redactoru ș. c. l.

Domnule Redactor!

Am vēșut cu satisfacțiune, că D-nu Ciurcu, fostu proprietar alu ȳiarului „L'Indépendance Romaine”, a adresat din Parisu la mai multe ȳiare din țera unu apelu cătră industriașii români ca să participe la Expozițiunea Universală din Parisu la 1889.

Nu ne-amu îndoită nici-o-dată de patriotismul nimeni; mai alesu nu de alu D-lui Ciurcu. Inșă credem că D-sa era dator să șceie, că Cooperatori din România, cari sunt adu peste 5000, lucrăz de multu ani la propășirea industriei nōstre, și că prin mai multe expozițiuni din inițiativă propriă au dovedit, că ei potu ceva în această țera chiar când lucrăz numai cu propriile loru forțe.

Ast-felū bună-ora la ultima nōstră expozițiune din Craiova dela 1887, Președintele nostru fondatoru a invitat în adinsu și a primit să participe la lupta nōstră pacifică pe industriașii din mai multe state a le Europei.

Principalii fabricanți din Francia, Englitara, Rusia, Austro-Ungaria și chiar din Italia au trimis produțiunile lorū la Expozițiunea nōstră, modestă într'adevêr, dér inșă una din cele mai însemnate ce s'a organizat până acum în țera nōstră.

Pentru ce D-nu Butculescu, Președintele nostru și alu Expozițiunii, dat'a voe industriașiloru streini ca să participe la ea? Tocmai ca încercare, ca să pôtă apreția, decă produsele nōstre sunt în stare de a lupta cu similarele straine.

Pe la finea acestei expozițiuni, adecă la 26 Octomvrie 1887, printr'unu discursu finalu, D-sa făcu o dare de sēmă a produselorū expuse, și ne asigură, că

putemū participa la Expozițiunea Universală din Parisu.

Decă relevămū acēta o facemū numai ca să șceie D-nu Ciurcu, că noi Cooperatori ne pregătimū de atunci pentru viitorea luptă industrială la care vomū contribui cu patriotismul și cu munca nōstră, precum amū făcutu și până acum de atâția ani.

Mai adăogămū la acēta, că guvernul Franceștu ni-a acordatū *gratis* loculū ce vomū ocupa la Expozițiunea din Parisu, precum și o reducere de 50% pentru transportul produselorū nōstre pe vaporele și căile ferate franceșe.

Guvernul nostru, care a acordatū până acum totu-d'una înlesniri, ne va da și de astă-dată, credemū, sprijinul sēu în opera nōstră de acțiune privată.

Peste curēndu Președintele nostru, care singuru este în dreptu a trata de interesele nōstre la acēstă Expozițiune, va publica lista Comisiunii, care va servi de patronă și de juriu alu nostru.

Comitetulū Societății Cooperatorilorū Români.

PETRECERE.

Duminecă, în 12 Augustu n. c., se va arangia o petrecere cu jocu în localitățile școlii româneșce din Velche-riul de Câmpia.

Venitul este destinatū parte în favorulū școlii româneșce gr. cat. de acolo, parte în favorulū școlii civile superioare de fetițe din Sibiu. Intrarea: de persoană 1 fl., de familiă 2 fl.

Inceputul la 2 ore d. a. Măncările se lasă în grija participanților. Oferte marinimose se primescu cu mulțamită și se vorū chita pe cale publică.

Convocare.

Adunarea generală a despărțemētului XII. alu „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” se va ține, conformu statutelorū și regulamentului aceleia, în 26 Augustu a. c. st. n. în comuna *Ileana mare*, la care se invită cu onore toți membrii Asociațiunii din despărțemētul și alți iubitorū ai culturii și literaturii poporului român spre participare câtu de numărōșă.

Diracțiunea despărțemētului XII. al „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român”.

Deși u, la 24 Iulie 1888.

Ang. Munteanu, Petru Mureșianu, directoru, secretaru.

DIVERSE.

O locomotivă furată. Pe câtu de neauđitū, pe atātu de curiosu acestu lucru; trebuie ca să fie cineva American și să aibă o asemenea îndrăsnelă. Cinci

hoți mascați au furatū acum de curēndu o locomotivă de drumu de fieru din Burlington, în gara Denver (Misuri) și au dus'o la șese-spre-ȳece mile distanță până la o mică stațiune numită Derby. Se presupune, că autorii acestui furtu, totu atātu de straniu pe câtu și de îndrăsnelū, aveau de scopu ca să se servescă de locomotivă ca de unu obstaculū, pentru ca să facă să deraieze unu trenu de călători ș'apoi să-lu jefuiescă. Mecaniculū, numitū Iosef Hamm, era la postulū sēu pe locomotivă, între orele un-spre-ȳece și mieđulū nopței, în gara de Denver, ocupatū cu manevrarea pe linii, când hoții mascați și înarmați cu revolvere marī săriră pe mașină și-i ȳise să scobore. Hamm era atātu de zăpăcitū încātu ascultă fără să șceie ce face, și hoții porniră mașina cu totă iuțela ei în direcțiunea gării Derby. În momentulū acela nu se aflau în gară decâtu patru impiegați, între cari se numera și Hamm. Acesta, desmeticitū îndată, a ghicitū scopulū hoților și a organizatū în grabă unu trenu specialu pentru a-i urmări dimpreună cu ceilalți trei funcționari. Trenulū n'a întârđiat d'a ajunge pe hoți, cari vēđēndu-se urmăriți au săritu de pe mașină și au fugitū peste câmpii. Locomotiva furată a fostū dusă atunci înapoi.

Cursulū pieței Brașovū

din 22 Iulie st. n. 1888

Bancnote româneșce	Cump.	8.70	Vend.	8.74
Argintu românescū	"	8.68	"	8.70
Napoleon-d'ori	"	9.88	"	9.92
Lire turcesce	"	11.20	"	11.24
Imperial	"	10.20	"	10.24
Galbini	"	5.88	"	5.91
Scris. fonc. „Albina” 6%	"	101.—	"	—
" " 5%	"	98.—	"	98.50
Ruble ruseșce	"	117.—	"	118.
Discontulū	"	6 1/2-8%	"	pe anu.
Bonuri croato-slavone	"		"	104.—

Cursulū la bursa de Viena

din 25 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurū 4%	102.10
Renta de hărtiă 5%	90.90
Imprumutulū căilorū ferate ungare	151.50
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (1-ma emisiune)	98.25
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (3-a emisiune)	115.25
Bonuri rurale ungare	105.80
Bonuri cu clasa de sortare	104.80
Bonuri rurale Banatū-Timișū	104.90
Bonuri cu cl. de sortare	104.70
Bonuri rurale transilvane	104.40
Galbeni împărătesci	5.89
Napoleon-d'ori	9.86 1/2
Mărci 100 imp. germane	61.02
Londra 10 Livres sterlinge	124.65
Imprumutulū cu premiulū ungurescu	130.60
Renta de hărtiă austriacă	81.15
Renta de argintū austriacă	82.85
Renta de aurū austriacă	112.40
Losuri din 1860	139.80
Acțiunile băncii austro-ungare	872.—
Acțiunile băncii de creditū ungar.	805.—
Acțiunile băncii de creditū austr.	808.60

Editoru și Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Mureșianu.**

pe calea trasă de dēșii douē decī și doi de ani neîntrerupți. Mulți din ei nu mai sunt. Căți-va încă mai trăim. Măne nu vomū mai fi nici noi; dér opera rămâne și va fi dusă, de siguru, înainte de brațe nouē și tinere, spre cultivarea sātēnului român. Căci, civilizațiunea unui poporū trebuie începută dela temelă, dela *talpa casei*. Civilizațiunea națiunii nu se mēșoră prin lucșu, ci prin întocmire de asociațiuni alu cărorū țelū este *imbușcătirea stărei omului*. D. Neugebauer, în băgările de sēmă ce a făcutu Regulamentului învățaturilor publice din Moldova la 1844, criticându spiritulū de imitațiune și dorința ce au damele nōstre de a se asemēna cu damele cele marī ale Engliterei, Franței și Germaniei, le spunē: că o damă dintr'aceste locuri se mândreșce mai multu cu titlulū de membră a unei societăți de învățatură publică, decât cu o calēșcă frumōșă de modă sēu o rochiă eșită din fabricele Lionului.

Decă Neugebauer ar fi astăđi între noi, de siguru că elu ar reduce multu din critica sa, vēđēndu dame printre societărele nōstre; vēđēndu dame printre donatori nōstri și încă dame din cele mai marī și generose; ar reduce-o, ȳicu, critica-sa și ar îndrepta-o asupra *secșului forte* carele, relativu, face încă forțe puțin pentru școlă și întinderea spiritulū de asociațiune. Șci că nu-i regulă fără excepțiune, probă binefăcătorii a-

cestei societăți. Dér totuși, nu trebuie să ne scape din vedere unu singuru momentu douē din cele mai concludante e-semble: Germania și America. Starea de răvnitū în care se află aceste douē State, astăđi o datorēșcu în totalu la trei lucruri sēu instituțiuni. Puterea lorū ca Națiuni și influența lorū o datorēșcu școlii asociațiunilorū și organizațiunii lorū ostășeșce.

Domnelorū și Domnilorū!

Propășirea ce s'a realizatū în mersulū acestei societăți, prin concursulū agenților ce încă dela începutu m'am grăbitū a-i indica, este forțe edificantū și încuragiatorū. Dér bucuria solemnitatei de astăđi, când încoronămū fructulū ostenelelorū corpului nostru profesoralū și alu studenților nōstri, bucuria nōstră este multū împușinată prin lipsa dintre noi, ca societaru și vice-președinte alu comitetului, a lui Iorgu Crețeanu, unul din cei mai nobili și buni Români, unul din cei mai simpatici poeți români, unul din cei mai neobosiți proteotori și binefăcători ai societății; unul din cei mai integri magistrați. An, nu mai departe, era la loculū acesta, ce stă golū până astăđi... și era stălpū neclintitū alu îndatoririi ce și luase împreună cu noi la 1866... Mōrtea ne'ndurată a răpitū țerei, familiei și societății nōstre pe acestu bărbatū care cu greu va fi înlocuitū pre-tutidentu.

Și acuma întorcēndu-mē cătră școlarii premiați și acei ce suntū în punctulū d'a părăsi băncile școlii, le ȳicu în numele comitetului și alu societății: Șciți sacrificiile ce societatea acēta a făcutu pentru voi. Șciți principiile cele mântuitoare româneșce și sănătoșe, pe cari vi le-au însușatū profesorii voștri, acești bărbatī plini de merite, viață și abnegațiune, cari, *nu pentru o subredă remunerațiune băneșcă*, au pus de an și an șciința lorū în serviciulū societății, — ci pentru că sunt mărinoșoi, desinteresati, iubitori de cultură și apostoli ai luminării neamului lorū românescū. Ei bine, mergēndu în satele vōstre, inițiatī, de veniți între consătenii voștri apostoli ai păcei, liniștei și luminării. Șciți care este ținta nobilă și mare a celor ce sunt fondatorii acestei societăți. Siliți-vē a o ajunge, în marginile puterii și competenței vōstre. De ați uitat'o treceți în camera de consiliu și acolo o veți afla scrisă pe pergamentulū de fundațiune. Decă eșitū de aici, nu rupeți ori ce legături cu societatea muma și învățatorii voștri, după cum nu o rupe copilulū cu muma și tatălū sēu. Aduceți-vē aminte că decă părinții voștri fisici v'au datū existența materială, școlă și profesorii voștri v'au datū existența morală. Unii v'au datū corpulū, alții ochii, lumina sufletēșcă, fără care nu ați avē astăđi decâtū o viață animală.

Decă născătorilorū voștri datorati lutulū pe care aveți a lū hrāni trupesce, societatea acēta și învățatorii voștri v'au arētatū cerulū luminatū, sfera aceea plină cu totū felulū de cunoștințe, din care are a se adăpa sufletulū vostru spre binele consătenilorū voștri. Criminali veți fi dér voi și toți ceilalți elevi ai nōstri, cari vorū compromite numele celū bunū și reputațiunea cea bine stabilită a societății. Și din contră, veți bine merita dela societate și consătenii voștri, *decă veți merge pe calea studiosă, pacinică și romānēșcă, care v'a tras'o școlă din care plecați încununatī astăđi*. Suferințele aceleia, care eșindū din calea dreptă s'a compromisū pre sine, școlă și linișcea comunei în care funcționa, să vē fi esemplu neperitorū în mintea vōstră.

Aceste suntū ultimele povățuiri ce vi le dă societatea în acēstă clipă solemnă, când eșitū de sub aripele părintești ale ei și intrați pe marea vijelōșă a vieții, pe care o să întâlniți multe furtuni și ispite. Ei bine! de acele nu veți scăpa, decă nu veți crede că țării în acēstă trinitate: *Dumnezeu! România! În-vățatura!*

Așa dér: *Trăieșcă România! Trăieșcă cei ce luptă pentru învățatura poporului român.*

PRAVĂLIA

dimpreună c'un magazin

din Strada Vămei, casa Nru 564 este dela Sft. Mihailu 1888 în-
colo pe trei ani de închiriatu.

Informațiunî dă curatorulu bisericeii sf. Nicolae d-lu Sterie
Stinghe, Scheiu, Prundă No. 426.

Avisu d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să
binevoiască a scrie pe cuponulu mandatulu postalū și numerii de
pe fășia sub care au primitu diarulū nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, să binevoiască a scrie adresa
lămuritū și să arate și posta ultimă.

Totodată facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonați, că mai
avemū din anii trecuți numerī pentru complectarea colecțiunilorū
„Gazetei,” precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potū
adresa la subsemnata Administrațiune în casū de trebuință.

„Administrațiunea Gaz. Trans“

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașovū la Pesta:

Trenulū de persōne Nr. 307: 7 ore 10 de minute sēra.
Trenulū mixtū Nr. 315: 4 ore 10 minute dimineața.

2. Dela Brașovū la Bucuresci:

Trenulū acceleratū Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenulū mixtū Nr. 318: 1 oră 55 minute după amēdi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașovū:

Trenulū de persōne Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amēdi
Trenulū mixtū Nr. 316: 9 ore 52 minute sēra.

2. Dela Bucuresci la Brașovū:

Trenulū mixtū Nr. 317: 2 ore 32 minute după amēdi.
Trenulū acceleratū Nr. 301: 10 ore 12 minute sēra.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașovū la Rēșnovū-Zērnesci-Branū: 12 ore 30 m. după amēdi
b) „ „ „ Zizinū: 4 ore după amēdi.
c) „ „ „ în Sēcume [S. Georgi]: 1 oră 30 minute noptea.
d) „ „ „ la Făgărașū: 4 ore dimineața.
e) „ „ „ la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rēșnovū-Zērnesci-Branū la Brașovū: 10 ore înainte de amēdi.
b) „ Zizinū la Brașovū: 9 ore a. m.
c) Din Sēcume la Brașovū: 6 ore sēra.
d) „ Făgărașū la Brașovū: 2 ore dimineața.
e) „ Săcele la Brașovū: 6 ore 30 minute sēra.

Se deschide abonamentū pre anulū 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiunî. — Cursulū XII. — Apare în 1 și 15 di
a luni în numerī câte de 2—3 cōle cu ilustrațiunî frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale și a.
— mai departe tracteză cestiunî literare și științifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța
socială a Romānilorū de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunî din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte
ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū individiilorū
din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străină-
tate 10 franci—lei, plătibilî și în bilete de bancă ori marce postalē.

PREOTULU ROMĀNULU. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiunî. — Cursulū XIV. — Apare în broșurī lunare
câte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile arhieriorū și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilus-
trațiunî, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciințelorū teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbă-
torī și diverse ocașiunî, mai alesū funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă totū soiulū de a-
mēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolasticā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū
e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibilî și în bilete de bancă ori marce postalē.

Colectanți primescū gratisū totū alū patrulea esemplarū.

Numerī de probă se trimitū gratisū ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiunî filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbei romānesci în vorbire și scriere înveritată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Cuvēntāri bisericesci la tōte sērbătorile de peste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntāri bisericesci întrece tōte opurile de acestū soiū apărute până acum — avēndū și o notiță istorică la fiă-care sērbătoare, care arată timpulū introducerei, fazele prin carū a trecutū și modul cum s'a stabilitū respectiva sērbătoare. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzarulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.
Puterea amorulū. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.
Idealulū perdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.
Fântāna dorulū. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.
Codreanū craiulū codrulū. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.
Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebue să se însōre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.
Brandă seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșū. Novelă istorică națională. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediă în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusă de Ioanū St. Șuluțu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicōră, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și vioarele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrōsa seu Cloșca cu puilū ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sătenulū Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii foarte interesante și amuzante. Prețulū la tōte patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru invēțământulū intuitivū în folosul elevilorū normalī (preparandialī), a invēțătorilorū și a altorū bărbați de scōlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literatură noastră pedagogică abia aflămū vre-unū opū, întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēsură în care este acesta, pentru aceea ilū și recomandămū mai alesū directorilorū și invēțătorilorū ca celorū în prima linie interesatī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramatica limbei romāne pentru scōlele poporale în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Gramatica limbei romāne lucrată pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilistică de Ioanū F. Negruțu, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindēndū compozițiunî de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieței socialē — se pōte întrebuița

cu multū folosū de cătră preoți, invēțători și alți cărturarī romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colecțiune de vierșuri funebrale, urmate de iertăciunî, epitafiă ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scōla poporală pentru invēțători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulū sufletulū. Carte bogată de rugăciunî și cāntāri bisericesci foarte frumoșe ilustratē. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānză 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxū 1.50—2.50

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticică de rugăciunî și cāntāri bisericesci — frumosū ilustratē, pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānză 26 cr.

Cărticică de rugăciunî și cāntāri pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumoșe. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscătoarei de D-șeu urmatū de mai multe rugăciunî frumoșe. Cu icōne frumoșe. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.